

KOMISJA RABINICZNA DO SPRAW CMENTARZY

ul. Twarda 6
00-950 Warszawa
tel. /fax 22 624 1484

Cmentarze żydowskie Ciało i dusza

W judaizmie święte jest zarówno to, co duchowe, jak i to, co fizyczne. Tak dusza, jak i ciało, mogą wnieść do świata świętość. Dusza jest źródłem świętości, podczas gdy ciało jest naczyniem, które nosi tę świętość w sobie. Tak więc zarówno dusza, jak i ciało pozostają na zawsze święte. To dlatego kości tych, którzy odeszli, są święte i muszą być traktowane z najwyższym szacunkiem. Ciała zmarłych muszą być pogrzebane w ziemi (co wyklucza zarówno kremację, jak i pozostawienie ich ponad poziomem gruntu) i pozostać nienaruszone. Dlatego ekshumacja jest w judaizmie ściśle zabroniona, z wyjątkiem przypadków szczególnych i nadzwyczajnych. Istnieje tradycja, która mówi, że dusza i ciało pozostają połączone nawet po śmierci, więc jeżeli narusza się kości tu, na ziemi, to naruszony zostaje także spokój duszy w niebie.

Praktyczne uwagi przy sprzątaniu cmentarza żydowskiego

Zakazuje się:

- a. wszelkich działań, które naruszają powierzchnię gruntu
- b. kopania w gruncie (w tym: używania ciężkich narzędzi, bądź wjeżdżania ciężkim sprzętem na teren cmentarza)*
- c. wrywania drzew i krzewów z korzeniami
- d. odkopywania kamieni i tablic nagrobnych (macew)
- e. samowolnego grzebania kości
- f. podkopywania ogrodzenia cmentarza
- g. otwierania grobów
- h. pracy w Szabat - (od zachodu słońca w piątek do zachodu słońca w sobotę) oraz w inne święta żydowskie

Zezwala się na:

- a. usuwanie chwastów (płytko zakorzenionych) i koszenie trawy
- b. wytyczanie alejek na powierzchni gruntu
- c. instalację tablic pamiątkowych i informacyjnych
- d. przycinanie drzew i krzewów tuż przy powierzchni ziemi
- e. usuwanie śmieci
- f. nawożenie dodatkowej warstwy ziemi

*w wyjątkowych sytuacjach, jeśli jest to bezwzględnie konieczne, zezwala się na użycie sprzętu ciężkiego, bądź wjeżdżania ciężkim sprzętem budowlanym na teren cmentarza pod warunkiem wcześniejszej konsultacji z Komisją Rabiniczną do Spraw Cmentarzy celem otrzymania zezwolenia.

W razie jakichkolwiek pytań bądź wątpliwości prosimy o kontakt z Komisją Rabiniczną do Spraw Cmentarzy.